

Overzicht van de bijdragen over 2007 (jaargang LXVI)

[REDACTIONEEL]

Verdoodt (Frans-Jos)

- Dat men uwe Excellentie omtrent mij misleid heeft, begrijp ik 3-5
 “Les pourquoi et les parce que” van de geschiedenis 99-102
 De rechtvaardige rechters 299-302
 Zij was een zwarte 195-198

[BIJDRAGEN & BRONNEN]

Boeva (Luc)

- Culturele collaboratie en “het terrein der Kunst”. Een document rond de repressie en epuratie van Prosper De Troyer 163-173
 “Höchst unübersichtliches Gelände”. Op zoek naar consensus in de theorievorming betreffende natie en nationalisme
 deel 1 34-44
 deel 2 103-116

De Metsenaere (Machteld) & Bollen (Sophie)

- Schandelijke liefde. Sentimentele collaboratie en haar bestraffing in België na de Tweede Wereldoorlog 228-259

Govaerts (Bert)

- Wilfried Borms in Belgisch-Congo. Een eenmansgevecht voor het Nederlands in de kolonie? 6-33

Van den Bossche (Stefan)

- “Een stille, ongemanierde volksjongen”. Jos Verdegem (1897-1957), Wies Moens en “Ter Waarheid” 146-162

Vandeweyer (Luc)

- Ernest Claes schrijft aan Alfons Van de Perre in de roerige herfst van 1919 260-280
 Een “houthakker” moet naar huis. Ward Hermans schrijft zijn familie na 11 november 1918 353-369
 Kroniek van een aangekondigd ontslag. Twee opmerkelijke brieven van Alfons Van de Perre betreffende zijn afscheid als volksvertegenwoordiger in 1919 45-63

- Taalstrijd en volksgezondheid. De Eerste Wereldoorlog als breekpunt in de Vlaamse artsenwereld 117-145

Vanlandschoot (Romain)

- Van “de soldaat Johan” tot “Herman den SS-soldaat”. Peiling naar de verhouding tussen literatuur, Vlaamse beweging en collaboratie 1940-1944 322-352

Wils (Lode)

- 1830: van de Belgische protonatie naar de natiestaat
 deel 1 199-227
 deel 2 303-321

[RECENSIES]

De Bruyne (Inge)

- We zullen ze krijgen! Brancardiers aan het IJzerfront. 1914-1918*, Leuven, Davidsfonds, 2007 [Luc Vandeweyer] 285-286

Diederichs (Monika)

- Wie geschoren wordt moet stil zitten. De omgang van Nederlandse meisjes met Duitse militairen*, Amsterdam, Boom, 2006 [Sophie Bollen] 281-283

Geldolf (Wim)

- Een stuk oude politieke cultuur achteraf bekeken*, Antwerpen-Rotterdam, C. de Vries-Brouwers, 2006 [Harry Van Velthoven] 81-82

Hannes (Jules)

- De mythe van de omgekeerde transfers. Fiscale prestaties van Vlaanderen, Wallonië en Brabant 1832-1912*, Roeselare, Roularta Books, 2007 [Harry Van Velthoven] 374-375

Judo (Frank) & Van de Perre (Stijn) (red.)

- De prijs van de Scheiding. Het uiteenvallen van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden (1830-1839)*, Kapellen, Pelckmans, 2007 [Lode Wils] 372-374

Lemmens (Peter)

- Voor Vlaanderen... Vuur! Het repressieproces van Karel De Feyter*, Brussel, Uitgeverij Egmont, 2006 [Bruno De Wever] 75-77

Mertens (Kamiel) (red.)

- Pastoor rapporteren over de Eerste Wereldoorlog in de provincie Antwerpen*, Balen, Studium

Generale, 2006, 2 dln. [Antoon Vrints]
 377-378

Omtrent Albrecht Rodenbach
Omtrent Albrecht Rodenbach. Historisch-literaire schetsen en essays, Roeselare, vzw Albrecht Rodenbach, 2006 [Lode Wils]
 79-80

Open frontbrieven
Open frontbrieven, Antwerpen, IJzerwake, 2006 [Lode Wils] 174-177

Quairiaux (Yves)
L'image du flamand en Wallonie (1830-1914). Essai d'analyse sociale et politique, Loverval, Editions Labor, 2006 [Harry Van Velthoven]
 177-179

Renders (Hans), Kuitert (Lisa) & Bruinsma (Ernst) (red.)
Inktpatronen. De Tweede Wereldoorlog en het boekbedrijf in Nederland en Vlaanderen, Amsterdam, De Bezige Bij, 2006 [Mathieu Vanhaelewyn] 72-75

Strobbe (Johan)
200jaardichters, denkers en durvers. Het Klein Seminarie van Roeselare. Biografie van een college, Tielt, Lannoo, 2007 [Romain Vanland-schoot] 375-377

Vanclooster (Stijn)
De rest is nog veel erger. De briefwisseling tussen Maurice Gilliams en Emmanuel De Bom, Kapellen, Pelckmans, 2006 [Pieter van Hees]
 283-285

Van Severen (Joris)
Die vervloekte oorlog. Dagboek 1914-1918, uitgegeven en ingeleid door Daniël Vanacker, Kapellen-Ieper, Pelckmans i.s.m. het Studie-centrum Joris van Severen, 2005 [Luc Vandeweyer] 370-372

Vos (Staf)
Een licht achter de heuvel: het verlangen naar muzikale zuiverheid in Vlaanderen tijdens het interbellum, Brussel, Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten, 2005. (Verhandelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten, Nieuwe reeks,

nr. 17) [Jan Dewilde] 77-79

Witte (Els), Nandrin (Jean-Pierre), Gubin (Eliane) & Deneckere (Gita)
Nieuwe Geschiedenis van België. Deel I, 1830-1905, Tielt, Lannoo, 2005 [Herman Van Goethem] 68-72

Wouters (Nico)
De Führerstaat. Overheid en collaboratie in België (1940-1944), Tielt, Lannoo, 2006 [Dirk Luyten] 64-68

[SIGNALEMENTEN]

Backelandt (Frederik), Cornillie (Patrick) & Vanwalleghem (Rik)
Koarle! Vader van de Ronde van Vlaanderen, Balegem-Tielt, Pinguin productions-Lannoo, 2006 [Maarten Van Ginderachter] 93-94

Brijs (Stefan)
Korrels in Gods grote zandbak. Schrijvers van Turnhout, Turnhout, de Warande, 2006 [Nico Van Campenhout] 89-90

Bruyneel (Elisabeth)
Dagboek achter tralies. De evolutie van het Belgische gevangenisregime tussen 1944 en 1950, Merksplas, Gevangenis-museum, 2006 [Pieter van Hees] 88

Cailliau (Maurits) (ed.)
De Nederlanden. 'Extra Muros', Jaarboek 29, Ieper, Stichting Zannekin, 2007 [Pieter van Hees] 383

De Bodt (Saskia) & Hellemans (Frank)
Taverne du Passage. Nederlandse schilders en schrijvers in België, Rekkem, Ons Erfdeel, 2006 [Pieter van Hees] 90-91

De Clercq (Martine) & Van den Bossche (Stefan) (red.)
Zangers der Groene Waranden. Beelden van de literair-historische groene rand rond Brussel, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2006 [Mathieu Vanhaelewyn] 84-85

De Cock (Lucien)
Geschiedenis van de dood. Deel 1: Rituelen en gewoonten. Deel 2: Begraafplaatsen in Europa, Leuven-Kampen, Davidsfonds-Uitgeverij Kok, 2006 [Frans-Jos Verdoodt] 87

Deleu (Jozef)

*Het gaat voorbij. Poëzie, lyrisch proza, redevoe-
ringen*, Leuven-Amsterdam, Van Halewyck-
Meulenhoff, 2007 [Pieter van Hees] 290

De Rynck (Patrick) (red.)

*In de schaduw van het heden. Het geheugen van
de erfgoedsector/In the Shadow of the Present.*

The Memory of the Heritage Sector, Berchem-
Antwerpen, Culturele Biografie Vlaanderen,
2005 [Nico Van Campenhout] 92-93

De Vilder (Herman) & Cleeren (Simone)

*Tervuren herdenkt Henry Van de Velde. 1863-
1957*, Tervuren, Heemkundige Kring St.-
Hubertus, 2007 [Frans-Jos Verdoodt]

..... 378-379

Fonteyn (Guido)

Boerenpsalm. Vlaamse boeren in Wallonië,
Antwerpen, Manteau-Standaard, 2006 [Harry
Van Velthoven] 89

Huysse (Luc)

Alles gaat voorbij, behalve het verleden, Leuven,
Van Halewyck, 2006 [Bruno De Wever]

..... 384

Jaarboek Joris van Severen

Jaarboek Joris van Severen, 11, Studiecentrum
Joris van Severen, Ieper, 2007 [Lode Wils]

..... 379-380

Janssens (Joris)

*De weifelende ezel. Over Vlaamse identiteit en
de Nederlandse poëzie, 1893-1925*, Nijmegen,
Uitgeverij Vantilt, 2006 [Pieter van Hees]

..... 179-181

The Low Countries

*The Low Countries. Arts and Society in Flanders
and the Netherlands*, nr. 15, Rekkem, Ons Erf-
deel, 2007 [Luc Boeva] 288-289

Ons Erfdeel

*Ons Erfdeel, Vlaams-Nederlands Cultureel Tijd-
schrift*, jg. 50, 2007, nr. 1 en 2 [Pieter van Hees]

..... 289

Ossenspier met Suikerboonen

*Ossenspier met Suikerboonen. Culinaire Antho-
logie van de Vlaamse Beweging*, Antwerpen,
L.P. Boon-documentatiecentrum, 2006 [Pieter
van Hees] 184-185

**Quintens (Patricia), Calsius (Mariet) & Kop-
pen (Jimmy) (red.)**

*Ruimte & Spel in en rond de Koninklijke Vlaamse
Schouwburg*, Brussel, Archiefen Museum voor
het Vlaams Leven te Brussel, 2007 [Harry Van
Velthoven] 286-288

Rijpens (John)

*Inkt in de papfles. Annie, Helena en Willem Hans:
de schrijvende kinderen van Abraham Hans*,
Antwerpen-Rotterdam, C. de Vries-Brouwer,
2004 [Romain Vanlandschoot]

..... 186-187

Rijpens (John)

Sacha Ivanov. Vlaamse pulp à la carte, Ant-
werpen-Rotterdam, C. de Vries-Brouwer, 2006
[Romain Vanlandschoot] 186-187

Stynen (Ludo)

*De taal was gans het volk. Biografie Anton Berg-
mann*, Antwerpen, Manteau-Standaard, 2006
[Harry Van Velthoven] 181-183

Timmermans (Dries)

De Fabriekswacht. Vlamingen in 'die Luftwaffe',
Erpe, De Krijger, 2005 [Bruno De Wever]

..... 91

Tommissen (Piet)

Buitenissigheden, La Hulpe, Apsis, 2006 [Romain
Vanlandschoot] 83-84

**Van den Wijngaert (Mark), Buyst (Eric), Gerard
(Emmanuel), Luyten (Dirk) & Vandeweyer
(Luc)**

België een land in crisis 1913-1950, Antwer-
pen, Standaard, 2006 [Harry Van Velthoven]

..... 187

Vandevoorde (Hans) (red.)

*Latems Leven. Karel van de Woestijne en Sint-
Martens-Latem*, Antwerpen, AMVC-Letteren-
huis, 2007 [Pieter van Hees] 289

Van Hulle (Dirk) & T'Sjoen (Yves) (red.)

Denken op papier. Tekstgenetische studies, Ant-
werpen, AMVC-Letterenhuis, 2006. (AMVC-
publicaties, nr. 8) [Mathieu Vanhaelewyn]

..... 84-85

Van Raemdonck (Bert)

*Allemaal zeep aan onze zolen. Kroniek van het
Nieuw Vlaams Tijdschrift (1946-1950)*, Antwer-

pen, AMVC-Letterenhuis, 2006. (AMVC-publicaties, nr. 9) [Harry Van Velthoven] 185-186

Van Remoortere (Julien)
Vlaanderen 1900-1945. In de tijd van de kleine patatten, Leuven, Van Halewyck, 2007 [Harry Van Velthoven] 188

Van Windekens (Peter) (red.)
'Wij betogen!' Vijftig jaar Vlaamse Volksbeweging 1956-2006, Kapellen, Pelckmans, 2006 [Bruno De Wever] 382-383

Verbeeck (Herman)
Bibliografie van Filip de Pillecyn, deel 1: Primaire bibliografie 1912-2005. Deel 2: Secundaire bibliografie, 1912-2005, Brussel, Koninklijke Bibliotheek van België, 2007. (Bibliotheca Regia Belgica. Series bibliographica, nrs. 7-8) [Frans-Jos Verdoodt] 381-382

Verstraete (Pieter Jan)
Marcel Vercoutter: een Vlaming bij Das Reich, Kortrijk, Verstraete, 2006. (Oostfrontreeks, nr. 2) [Bruno De Wever] 91-92

Verstraete (Pieter Jan) (red.)
Cahiers Staf De Clercq. Bijdragen ter bevordering van de studie van Staf De Clercq en tijdgenoten, 1, Kortrijk, Verstraete, 2007 [Bruno De Wever] 380-381

Waegemans (Emmanuel) & De Pillecyn (Jurgen) (red.)
Filip De Pillecyn Studies II, Hamme, Filip De Pillecyncomité, 2006 [Pieter van Hees] 183-184

Witte (Els) & Meynen (Alain) (red.)
De Geschiedenis van België na 1945, Antwerpen, Standaard, 2006 [Lode Wils] 86

Zuurvrij. Berichten uit het AMVC-Letterenhuis
nr. 10, juni 2006 [Pieter van Hees] 93
nr. 11, december 2006 [Pieter van Hees] 187-188

[ERRATUM]

bij Bruno De Wever, recensie van C. Van Everbroeck, *August Borms: zijn leven, zijn oorlogen, zijn dood*, in: *Wetenschappelijke tijdingen*, jg. 65, 2006, nr. 4, p. 329 94

[ABSTRACTS]

Boeva (Luc)
Cultural collaboration and the "Art sector". A document dealing with the repression and purgation of Prosper De Troyer 189

"Höchstunübersichtliches Gelände". Searching for a consensus in the development of theories concerning nation and nationalism part I 95
part II 188

De Metsenaere (Machteld) & Bollen (Sophie)
Shameful Love: Sentimental Collaboration and its punishment in Belgium after the Second World War 291

Govaerts (Bert)
Wilfried Borms in the Belgian Congo. A one-man crusade for the Dutch language in the colony? 95

Van den Bossche (Stefan)
"A quiet, ill-mannered working-class lad". Jos Verdegem (1897-1957), Wies Moens and "Ter Waarheid" 189

Vandeweyer (Luc)
Chronicle of the announcement of a resignation. Two remarkable letters by Alfons Van de Perre concerning his resignation as a Member of Parliament in 1919 95

Ernest Claes writes to Alfons Van de Perre during the turbulent autumn of 1919 291-292

Linguistic conflict and public health. The First World War as a breaking point in the Flemish world of physicians 188-189

A 'houthakker' needs to go home. Ward Hermans writes his family after 11 November 1918 385

Vanlandschoot (Romain)
From "soldier Johan" to "Herman the SS-soldier" 385

Wils (Lode)
1830: from the Belgian pre-nation to the nation state
part I 291
part II 385

[AUTEURS]

Luc Boeva

Tomveldstraat 22, 3000 Leuven

Sophie Bollen

Voetbalstraat 103, 2800 Mechelen

Machteld De Metsenaere

Wijmenierlaan 26, 9470 Denderleeuw

Bruno De Wever

“De Drie Torekens”, De Berlaimontstraat 21,
2100 Deurne

Jan Dewilde

Nijverheidsstraat 28, 9200 Dendermonde

Bert Govaerts

Victor Jacobslei 5, 2600 Berchem

Dirk Luyten

Draaibankstraat 95, 2800 Mechelen

Nico Van Campenhout

Zelestraat 6 bus 2, 9160 Lokeren

Stefan Van den Bossche

Resedalaan 2, 1770 Liedekerke

Luc Vandeweyer

Keiberg 9, 3020 Herent

Maarten Van Ginderachter

Dr. O. De Gruyterstraat 30, 9820 Merelbeke

Herman Van Goethem

Jan Moorkensstraat 34, 2600 Berchem

Mathieu Vanhaelewyn

Kraanlei 2, 9000 Gent

Pieter van Hees

Prof. Ritzema Boslaan, 95, 3571 CP Utrecht

Romain Vanlandschoot

Hondstraat 4, 8700 Tielt

Harry Van Velthoven

Kloosterstraat 1, 1930 Zaventem

Frans-Jos Verdoodt

Massemsesteenweg 321.A, 9230 Massemen

Antoon Vrints

Verdussenstraat 4, 2018 Antwerpen

Lode Wils

Graaf De Grunnelaan 14, 3001 Heverlee